SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 36. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 24, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ЛЮТОГО 1993. Ч. 36. РІК C.

ПОСИЛИВСЯ НАСТУП НА ДЕМОКРАТІЮ В УКРАЇНІ

Київ (УНІАР). — Тут 18-го лютого на сесії Верховної Ради України знову не було кворуму. Як повідомив голова Верховної Ради Іван Плющ, 24 народних депутати захворіли, 10 — у відпустці, 13 — у відрядженні, ще 13 зайняті на праці, серед них прем'єр-міністер України Леонід Кучма, та його заступники Юлій Йоффе, Василь Євтухов та Віктор Пинзеник. Три народних депутати не з'явилися, як сказав І. Плющ, з поважних причин.

Голова Верховної Ради звинуватив членів Народної Ради — 90 осіб, — що саме через їх відмову голосувати не було кворуму. Плющ назвав вимоги Народної Ради необґрунтованими. Депутат з Одеси Світлана Остроущенко звинуватила Народну Раду, що вона впроваджує в парляменті „диктат меншости" і запропонувала працювати без неї, схваливши поправку в порядку сесії Верховної Ради.

Вечірнє засідання зібрало необхідну кількість голосів для кворуму, однак, як твердять спостерігачі, були зареєстровані відсутні депутати. Віцепрем'єр-міністер України В. Пинзеник у своєму виступі наголосив, що Уряд відчуває помітний тиск з боку різних сил. Він також заявив, що підвищення заробітків сьогодні можливе тільки за умови зросту виробництва. Вирішено, що комісії Верховної Ради мають негайно попрацювати над удосконаленням праці парляменту в існуючих умовах. Пленарні засідання відновляться 2-го березня.

По закінченні сесії відбулася пресова конференція лідера Народного Руху України Вячеслава Чорновола. Він сказав, що спекулюючи на нинішній важкій соціяльній ситуації, певні сили розпочали могутній наступ на демократію. Особливо це відчутно нині, коли постало питання про вибори Конституційного суду.

На думку В. Чорновола, обравши незаконними методами Конституційний суд, консервативна більшість чинитиме тиск на Президента і Уряд. Підсумки голосувань показали, продовжив В. Чорновіл, що всі кандидатури, запропоновані Президентом, не пройшли. Отже Л. Кравчук, мабуть, відчуває загрозу з боку Верховної Ради. В. Чорновіл вважає, що в перехідному періоді, коли немає нової конституції, питання про обрання Конституційного суду може стати перешкодою тим демократичним здобуткам, яких уже досягнуто.

Д-р Ґ. ПОЧЕПЦОВ В НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує доповідь професора, доктора філологічних наук, завідуючого катедрою філології Київського Державного Педагогічного Інституту Іноземних Мов Ґеорґія Почепцова, на тему „Стан і перспективи розвитку науки в Україні". Доповідь відбудеться тут у суботу, 27-го лютого, о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню в Ню Йорку.

Уряд розробляє тарифи

Київ (УНІАР). — Пресова конференція у середу, 17-го лютого, яку дав віцепрем'єр міністер для справ економічної реформи Віктор Пинзеник, була присвячена наслідкам засідання Кабінету Міністрів України. Віцепрем'єр-міністер повідомив, що декрет „Про систему валютного контролю і валютного регулювання", передбачає повну конвертацію українського карбованця за ринковим курсом.

Інші декрети встановлюють перехідну норму, яка передбачає, що всі учасники зовнішньоекономічної діяльности, які торгують за іноземну валюту, зобов'язані продавати частину валютних надходжень — 50% — на міжбанківському валютному ринку. Інші 50 відсотків нараховуються на валютний рахунок підприємств. Повну конвертацію українського карбованця не можна впровадити, через те, що нинішніх темпів інфляції і при процентній ставці, яка нижча темпів інфляції, виникає розбіжність між курсами купівлі і продажу валюти. У зв'язку з цим на перехідний період запроваджується режим часткової внутрішньої конвертації. До режиму валютної торгівлі національних банків будуть внесені відповідні зміни. Передбачається, що у валютних крамницях продаж буде вестися за двома валютами. Після введення декрету у дію, громадянам буде дозволено відкривати обмінні пункти. „Те, що відбувається у спонтанному вигляді на вулиці, ми хочемо перенести на державні рейки", — наголосив В. Пинзеник.

Віцепрем'єр-міністер України підтвердив, що з Росії надійшла телеграма, у якій сказано, що газ буде продаватися за міжнародними цінами по 80 дол. за 1000 кубометрів. Уряд уже розробляє нові міжнародні тарифи за транспортування російського газу через територію України.

Реєстрацію Всенародного Руху анульовано

Київ (УНІАР). — Тут 19-го лютого в Міністерстві Юстиції України проведено перевірку обставин реєстрації ще одного Руху в Україні.

При докладному ознайомленні виявлено фальсифікування поданих на реєстрацію документів. У зв'язку з тим, реєстрацію нової громадської організації Всенародний Рух України наказом міністра Василя Ононенка уневажнено, а видане раніше свідоцтво визнане недійсним.

Щоправда, це не завадило представникам Всенародного Руху України скликати конференцію, яка відбулася 20-го лютого в приміщенні Спілки Письменників України. У конференції взяли участь 123 делегати від 16-ох областей України. Найбільш чисельні делегації прибули зі Львова (25 осіб) та Харкова (32 особи). Учасники конференції розглянули питання про політичну ситуацію, а також статутову та програмову діяльність організації.

В. ЧОРНОВІЛ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Український Народний Дім в Ню Йорку влаштовує доповідь Вячеслава Чорновола, голови Народного Руху України та народного депутата до Верховної Ради. Тема доповіді — „Наступ імперських і комуністичних сил на самостійність України". Доповідь відбудеться тут у неділю, 28-го лютого, о год. 2-ій по полудні у великій залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню.

Підготовляють Гарвардську Літню Школу Українознавства

(ФКУ — Кеймбридж, Ма). — Гарвардська Літня Школа Українознавства, яка триватиме від 28 червня до 20 серпня, оголошує записи на курси 1993 року. Це вже 23-ій рік Літня Школа Гарвардського Університету і Український Науковий Інститут спільно організовують восьмитижневу програму курсів українознавства.

Цьогорічна літня програма включає початковий, два середні та вищий курс української мови (вісім кредитів кожний), а також курси українського літературного модернізму й авангарду, історії України княжої доби і новий курс „Політика сучасної України" (чотири кредити кожний). Прийняті студенти зобов'язані реєструватися не менше як на вісім кредитів.

Викладачами курсів української мови цього року будуть Галина Гринь (Манітобський університет), Наталія Буриняк (Альбертський університет), Юрій Шевчук (Наукова бібліотека ім. Короленка, Рівне, Україна) та Володимир Діброва (Інститут Літератури Академії Наук України).. Викладачем курсу української літератури буде професор Альбертського університету д-р Олег Ільницький, викладачем курсу історії — професор Гарвардського університету д-р Едвард Л. Кінан, а викладачем курсу української сучасної політики — професор університету Кларк, д-р Зеновія А. Сохор. Директором цьогорічної Гарвардської Літньої Школи Українознавства є д-р Наталія Пилип'юк.

Провести літо в Гарвардській Літній Школі корисно і цікаво. Український Науковий Інститут дає змогу студентам вислухати не лише акредитовані університетські лекції з українознавства, але й додаткові виклади визначних науковців, оглянути фільми та вистави про українську культуру та суспільство. В минулому студенти прибували з усіх частин Америки та Канади, а також з Европи (останнім часом з України і Росії), Південної Америки і Австралії. Тижневі „круглі столи" та екскурсії дають студентам нагоду вдосконалювати свою українську мову.

Учасники програми мають доступ до дослідних та навчальних засобів Гарвардського Університету, бібліотек і музеїв, до спортових обладнань. Студенти мають змогу знайомитися з місцями, пов'язаними з історією Америки в Бостоні й околиці. В 1992 році студенти приготували театральну виставу, яку позитивно прийняли глядачі. Програма Літньої Школи Українознавства також

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТУП УЧНІВ УМІ

Ірвінґтон, Н.Дж. — Український Музичний Інститут Америки, Відділ в Нюарку, влаштовує 2-ий піврічний виступ учнів нижчих, середніх та вищих курсів клас фортепіяно: Т. Богданської, Д. Каранович, Л. Крупи, О. Протиняк, скрипки: Р. Венке, бандури та акордеону: В. Каващука. Виступ відбудеться у п'ятницю, 26-го лютого, о год. 6-ій вечора в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект авеню в Ірвінґтоні, Н.Дж.

Менор коледж стає прикладом для Тайвану

Філядельфія. — Як повідомляють з Менор джуніор коледжу, цей український дворічний коледж стане тепер взором для подібних коледжів у Тайвані.

Двоє представників наукового світу Тайвану, відвідавши ряд коледжів у Каліфорнії, Фльориді і Айові вибрали Менор джуніор коледж як взір для подібних шкіл у Тайвані.

Представники Тайвану, які саме закінчують свої студії до докторатів у Вілмінґтон коледжі, уважають що саме Менор коледж має таку академічну програму і таку приємну атмосферу та побудований гарно на передмісті, що саме може стати добрим прикладом при плянуванні подібних наукових установ в Тайвані. Гості зі Сходу не лише відвідали декілька разів Менор коледж, але відбули відповідні розмови з його адміністрацією і викладачами.

Як відомо, Менор коледж є приватною католицькою школою, яку заснували Сестри Василіянки у 1947 році.

„Веселий Львів" повернувся в турне по ЗСА

Балтимор, Мд. — Звідси у суботу, 27-го лютого, починає своє нове турне по Америці музичний ансамбль з України „Веселий Львів", який виступить з програмою „Сини України". Концерт відбудеться у парафіяльному центрі св. Михаїла, 2401 Істерн аве. в Балтиморі. Початок о год. 7-ій вечора.

Наступні концерти ансамблю відбудуться у таких містах: у Філядельфії — у неділю, 28-го лютого, о год. 4-ій по полудні в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар ровд; в Юніондейл, Н. Й. — у п'ятницю, 5-го березня, о год. 7-ій вечора в парафіяльному центрі св. Володимира, 220 Юніондейл авеню; в Бавнд Бруку, Н.Дж. — у суботу, 6-го березня, о год. 7:30 вечора в Центрі Української Культури, Дейвидсон авеню; у Виппані, Н. Дж. — у неділю, 7-го березня, о год. 5-ій по полудні в парафіяльному центрі св. Івана Хрестителя, дорога ч. 10; в Кергонксоні, Н.Й. — у неділю, 28-го березня, о год. 2-ій по полудні в залі „Веселка" на Союзівці.

Вступ — 10 дол., діти до 14-ти років — безплатно.

І. ДЕМ'ЯНЮК ПОЧИНАЄ ГОЛОДІВКУ

Єрусалим, Ізраїль. — Іван Дем'янюк, що далі перебуває тут у в'язниці, засуджений на кару смерти, повідомив свого адвоката в Ізраїлі, що з днем 1-го березня розпочинає голодівку, як протест проти ситуації, в якій він знаходиться.

Йорам Шефтель, що далі є оборонцем І. Дем'янюка, повідомив про плян свого клієнта пресове агентство Ройтер, вияснюючи при тому, що голодівку одобрила ціла родина І. Дем'янюка, яка бореться за повне прослідження несправедливого присуду.

1-го березня минає рівно сім років, як І. Дем'янюка видалили із ЗСА до Ізраїля, де він станув перед судом, як мнимий „Іван Ґрозний" — убивця соток жидів в концентраційному таборі Треблінка.

Вістку про пляновану голодівку подав щоденник „Вашінґтон Пост" з 22-го лютого.

В Польщі заборонено аборти

Варшава. — В понеділок, 15-го лютого, президент Лех Валенса підписав закон про заборону абортів. Згідно з ним, лікарям, котрі практикують штучне припинення вагітности, загрожує тюремне ув'язнення до двох років. Так закінчилася трирічна суперечка прихильників і противників абортів у Польщі. Ця дилема поділила країну, зокрема профспілкове об'єднання „Солідарність", на два табори — консерватистів і лібералів.

До цього часу в Польщі, незважаючи на протести Католицької Церкви, існувала відносна свобода абортів. Їх дозволив комуністичний режим у 1956 році, однак після того, як у 1989 році до влади прийшли демократи, заборона на припинення вагітности стала головною темою проповідей у церквах. Тепер у країні щороку таких операцій налічується до півмільйона.

Згідно з новим законом, аборти дозволено лише в чотирьох випадках: коли операція пов'язана зі станом здоров'я жінки, коли вона завагітніла у висліді зґвалтування, коли плід є ушкоджений, і коли така операція є необхідна для врятування життя жінки. Всі без вийнятку аборти повинні здійснюватися тільки у державних медичних установах. Подібну практику в приватних клініках відтепер заборонено. Повний текст закону буде оприлюднено в найближчі дні. Спостерігачі висловлюються в тому сенсі, що прийняття цього закону ставить Польщу нарівні з католицькою Ірляндією, де діють суворі закони про заборону абортів.

Останні опитування громадської думки засвідчують, що поляки переважно наставлені більш ліберально щодо права жінки припинити вагітність, ніж Церква. Ліберальні організації почали збирати підписи, необхідні для винесення питання про аборти на загальнонародний референдум, проте польський Сейм рішуче відмовився обговорювати цю справу на теперішній сесії.

Новий закон не вдовольнив і консерватистів, які вимагають цілковитої заборони абортів. Церква у Польщі мовчазно погодилася з прийняттям закону, трактуючи його як перший крок до повної заборони. Законопроєкт, запропонований Національним християнським союзом, передбачав тюремне ув'язнення для жінки, яка зробила аборт, а також заборону на продаж протизачаткових засобів. Покищо такі засоби продаються у Польщі без обмежень.

У СВІТІ

КОЛИШНІЙ В'ЯЗЕНЬ сталінських таборів Наталія Шинкаренко представила депутатам Европарляменту фотографію, на якій легко впізнати Рауля Валленберга, колишнього шведського дипломата, заарештованого совєтськими каґебістами в Будапешті у 1945 році. Досі совєтські власті стверджували, що Валленберґ вмер в 1947 році в московській тюрмі від атаки серця. Н. Шинкаренко розповіла, що Валленберґ приїхав у жіночий табір як член української оркестри з сусіднього чоловічого табору. На фотографії зафіксовано якраз цей момент: 28 чоловіків в українських національних строях стоять з інструментами в руках, а посередині групи — Рауль Валленберг.

ПОЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ схвалив законопроєкт, який забороняє реклямувати алькоголічні напої і тютюнові вироби в засобах масової інформації країни. Законопроєкт було прийнято 225 голосами проти 93. Порушникам нового закону загрожують великі грошові кари і навіть тюремне ув'язнення. Однак законопроєкт набере чинности тільки тоді, як за нього проголосує верхня палата польського парляменту — сенат.

ЦИМИ ДНЯМИ ВЕРХОВНИЙ суд Японії прийняв рішення затвердити вироки нижчих судових інстанцій, згідно з якими членів так званої Об'єднаної червоної армії 46-річного Гіроші Сакаґуті і 48-річну Йоко Нагату засуджено на кару смерти. В 1971—1972 роках терористична банда, якою вони керували, жорстоко замордувала 17 осіб, в тому числі 12 колишніх членів „червоної армії" за „зраду справи світової революції".

БАЖАЮЧИ ПОЛІПШИТИ стосунки з арабськими країнами, Південно-Африканська Республіка має намір припинити співпрацю з Ізраїлем. Про це заявив в інтерв'ю для багрейнської газети „Аль-Гайят" генеральний директор найбільшої південноафриканської оборонної компанії Армскор Телман де Вааль. Савдійська Арабія й інші багаті на нафту країни Перської затоки, у випадку зірвання взаємин ПАР з Ізраїлем у воєнній ділянці, є готові вставновити дипломатичні стосунки з Йоганнесбурґом.

ЦИМИ ДНЯМИ ТУРЕЦЬКИЙ президент Турґут Озаль перебував з офіційною візитою в Албанії. Виступаючи перед депутатами парляменту цієї країни, Т. Озаль запевнив їх, що „Туреччина завжди готова прийти з допомогою для дружньої Албанії" і відразу, щоправда, не вдаючись у деталі, запропонував 15-річну спільну турецько-албанську програму, здійснення якої дозволить Албанії „зайняти гідне місце в Европі".

Б. КЛІНТОН ПРОПАҐУЄ СВОЮ ЕКОНОМІЧНУ ПРОГРАМУ

Сан Хозе, Каліф. — Президент Билл Клінтон провів неділю і понеділок, 21—22-го лютого на західньому узбережжі, переконуючи всіх, з ким він зустрічався, підтримати економічну програму нової Адміністрації. Президент виступав у містах Санта Моніка і Мавнтен Вю, Каліфорнія, і в Еверетті, Вашінґтон. Як повідомляє пресове агентство АП, Б. Клінтон скрізь відчував підтримку населення.

У Санта Моніці Президента зустрічав багатотисячний натовп. Звертаючись до мешканців цього курортного міста, Клінтон сказав: „Ми працюємо у Вашінґтоні не покладаючи рук. Ми працюємо, щоб поліпшити економіку, дати освіту дітям і вирішити проблеми, що стоять перед країною. Нам потрібна вага підтримка".

„Ми за Билла! Ми за Билла!" — викрикував натовп, а одна жінка підбігла до Президента і стала цілувати йому руки. Але не всі, як пише кореспондент АП, зустрічали Клінтона так захоплено. На дорозі до Сан Хозе стояла жінка з плякатом, на якому було написано одне слово: „Брехун".

У неділю біля коледжу в Санта Моніці відбулося багатолюдне віче. Сюди прийшли виключно прихильники Президента. Клінтон просив їх звертатися до конґресменів і сенаторів, щоб ті підтримали його економічний плян.

Увечорі в неділю у Силікон Веллі, де розташовані десятки електронічних компаній і фірм, Президент відвідав фірму „Силікон ґрефікс". Він розповів її працівникам, як його Адміністрація має намір допомагати стейтові Каліфорнія, який більш ніж інші зазнав рецесії. Клінтон говорив, зокрема, про податкові полегші для компаній, які вкладають великі гроші в наукові дослідження.

У понеділок Президент виступив на авіяційному заводі компанії „Боїнґ" в Еверетті. Цю компанію чекають масові звільнення, частково зв'язані зі зменшенням замовлень Пентаґону, а частково — зі зростанням конкуренції на міжнародному ринку пасажирських літаків.

Оформлено крайовий комітет для відзначення 60-ліття Великого голоду

Ню Йорк. — Тут 11-го лютого ц.р. відбулося засідання представників УККА, УАКР і безсторонніх організацій для оформлення крайового Громадського комітету Відзначення 60-ліття Великого голоду. Комітет очолив відомий суспільно-громадський діяч і науковець проф. Тарас Гунчак.

Особливу увагу звернено на відзначення цієї жалібної річниці в Україні, де уже покликано Організаційний комітет під головством міністра Миколи Жулинського. Рівнож заплямовано такі проєкти діяльности: відбути наукову конференцію для представників місій до ООН, влаштувати архів-музей досліду про голод у визначному приміщенні в Ню Йорку, подбати про видання в українській мові тиражем 50,000 в Україні наукової праці Роберта Конквеста „Жнива смутку", подбати щоби статті про цю трагічну подію появлялися у визначних часописах і журналах в ЗСА, поробити старання, щоби фільм С. Новицького „Жнива розпачу" був висвітлений по публічних телевізійних мережах, призначити „Крайовий День Скорботи" з молебнями, голодними бенкетами" та науковими конференціями.

Наступне засідання комітету відбудеться у п'ятницю, 26-го лютого ц.р., о год. 6:30 вечора у домівці Пласту при 144 Друга авеню в Ню Йорку. Комітет закликає до участи усіх зацікавлених представників організацій і приватних осіб, які хотіли б допомогти у відзначенні цієї жалібної річниці.

В АМЕРИЦІ

У НЕДІЛЮ, 21-ГО ЛЮТОГО, президент Билл Клінтон заявив кореспондентам, що ЗСА разом із своїми союзниками розробляють пляни повітряної харчової допомоги для віддалених місцевостей у східній Боснії. Він також сказав, що в дуже короткому часі засоби масової інформації будуть повідомлені про конкретні подробиці згаданого пляну. Віддалені мусулманські села, оточені сербськими військами та відокремлені від будь-якої медичної та іншої допомоги, є приречені на повільну смерть. Тому їм треба негайної харчової і медичної допомоги.

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ трьох днів понад 50 інчів снігу випало у Кольорадо, що в свою чергу спричинило цілий ряд снігових обвалів, засипаючи дороги, проїзди, авта та віддалені гірські лещатарські колиби. Найбільші снігові обвали сталися в околицях відомого лещатарського містечка Аспен, де також не могли дорахуватися п'ятьох лещатарів, які пішли ще перед бурею на плоскобіжну лещатарську прогульку. Взагалі, минулий кінець тижня вписався небуденними дощевими та сніговими бурями по цілій країні.

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ та економісти стверджують, що боротьба в Конгресі з приводу нового економічного пляну президента Билла Клінтона звузиться до математичного двобою. Республіканські математики кажуть, що президентський плян оподаткування і витрат не є таким збалансованим як його представляють. Знову ж прибічники президента Б. Клінтона переконують, що це є збалансований плян, де один доляр підвищеного податку буде дорівнювати одному долярові зменшених витрат.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Ню Йорку, Ню Джерзі та Коннектикат сподіються понад 435 міл. дол. нової допомоги для поліпшення транспортації в цих трьох стейтах. Вони твердять, що коли Конгрес схвалить цю допомогу, то це створить приблизно 12,000 нових місць праці цього року при направі доріг, мостів і відбудові станцій підземних поїздів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Економічний плян Президента

В Америці склалася уже традиція, що коли президент виступає перед обома Палатами Конґресу плюс дипломатичний корпус і запрошені гості, то його вітають рясними оплесками; оплескують після кожного речення і раз-у-раз влаштовують йому стоячу овацію. Те саме сталося 17-го лютого ц. р., коли президент Билл Клінтон явився вперше перед обома Палатами Конґресу з давно заповідженим економічним пляном. Понад 60-хвилинна промова була раз-у-раз перервана оплесками. Найдовшу стоячу овацію влаштовано тоді, коли Президент сказав, що проблему опіки над здоров'ям не вільно відкладати на завтра, бо треба вирішувати її сьогодні, — і коли він говорив про конечність боротьби зі злочином, то заявив, що треба поставити дальших 100,000 поліціянтів. Пригадувалася 25-хвилинна промова Джорджа Буша з повідомленням, що закінчилася переможно війна проти Іраку з мінімальними людськими жертвами і що американські вояки в найкоротшому часі вернуться до своїх родин. Яких тисяча осіб шаліли від радости і здавалося, що Буш має вже в кишені вибір на другу каденцію. Хід подій доказав, що тодішній тріюмф популярности Буша був тільки проминальним епізодом і що у минулому році ця величезна популярність впала до нуля.

Промова Клінтона була з погляду реторики — першорядна. По суті він сам схопив в одному реченні: зменшення видатків і побільшення податків. Конкретно — торкнувся тільки кількох справ — зрештою, заявив, що пропонує 150 позицій скорочення видатків. Президент виходив із засновку, що в Америці триває поважна криза і що це обов'язок усього суспільства без уваги на партію рятувати країну. Вживав Президент незвичної термінології: платники податків — це інвеститори, він не вагався запевнити, що кожний долар, інвестований в американську економіку сьогодні — завтра дасть три доляри. Президент виразно намагався заспокоїти народ, що нема чого боятися нових податків, бо вони невисокі та необхідні для кращого завтрашнього дня. Водночас, Президент очевидячки здає собі справу, що існує поважний скептицизм щодо його пляну і тому, всупереч дотеперішній традиції, розпочав пропаґандивну подорож до різних міст Америки, і доручив усім членам його Уряду роз'їздити по Америці й переконувати людей. Як свідчать перші вістки — ця тактика Президента має успіхи. Американці — глибокопатріотичні, їм промовляє до переконня арґумент, що треба взяти на себе деякий тягар ради добра батьківщини і наступних поколінь.

Від виступу президента Клінтона з його відважним економічним пляном минуло ледве кілька днів. Самі демократичні лідери заявили, що той плян стане предметом детального і критичного розгляду у Конґресі і той розгляд триватиме до кінця серпня цього року. Можна передбачити, що найгострішими критиками у Конґресі будуть республіканські законодавці, але вже виявилося, що й однопартійні з Клінтоном демократи не є слухняними. Їм, очевидно, залежить на збереженні за собою Білого Дому не тільки на одну чотирирічну каденцію і,тому у принципі підтримують і підтримуватимуть Клінтона. Але вони не приймають безкритично його диктату і він сам бережеться перед проявленням будь-яких диктаторських жестів. Щойно майбутність виявить, чи дійсно пред'явлений Клінтоном плян перетворить Америку у медом і молоком цвітучу країну. І щойно найближчі місяці покажуть, скільки первісних пропозицій Президента залишилося після того, як всі вони, цілий його плян, перейде почерез млин конґресових дебат. Шанси успіху пляну Клінтона ніби зросли, коли Ален Ґрінспен голова Ради федеральної резерви обережно підтримав цей плян. Усе ж Президент рішив тільки частинками пред'являти його Конґресові, спершу найбільш сприятливі реформи.

ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ Гагаузької автономної республіки Молдови прийняла рішення про переведення гагаузької мови з кириличної графіки на латинську. У школах відтепер викладатимуть турецьку мову, що, на думку парляментарної комісії з питань науки і освіти, дозволить населенню Гагаузії легко перейти на латинську абетку.

Микола Рябчук,
Київ

ЩО ЗРОБИВ І ЧОГО НЕ ЗРОБИВ ПРЕМ'ЄР АБО ПІСЛЯМОВА ДО ОДНІЄЇ ВІЗИТИ

II

Словом, українська економіка — це покищо простір для міжнародних аферистів, ентузіястів та любителів риску, віддаль між якими здебільшого невелика або й невловима, оскільки ніякий леґальний бизнес не дає тут такого швидкого й значного прибутку, як бизнес нелеґальний і напівлеґальний, заснований на порушеннях закону, а ще частіше — не використанні його нечіткости, неоднозначности, неефективности.

Дивно, що з-поміж усіх оглядачів, які коментували візиту Ганни Сухоцької до Києва й підписання нею цілого ряду економічних угод, лише Томаш Яновський із „Речі Посполитої" звернув увагу на цей справді істотний момент: „Переговори й угоди не ліквідують, проте, за кілька днів тих бар'єрів, які ускладнюють роблення бизнесу. Адже тими бар'єрами є принципова відмінність економічних систем двох країн: українська економіка на думку польських підприємців, і далі лишається на етапі „ручного керування", дається взнаки й брак економічної інформації, неконвертованість української валюти".

Не лишилась поза увагою польського журналіста й „не вельми прозора (ох, ця польська ввічливість! Після нафтового скандалу нам лишається тільки сподіватись, що українська прокуратура знайде більш точне визначення для тої 'прозорости' ...М. Р.) система експортних ліцензій для місцевих підприємств"; а заразом і обіцянка міністра зовнішньоекономічних зв'язків України Івана Герца „Поступово переходити від системи ліцензування до лібералізації торгівлі". Відповідно й загальний висновок Т. Яновського гречно-стриманий: „На конкретні економічні наслідки цього візиту, мабуть-таки доведеться почекати довше..."

Інакше кажучи — див. наведену вище американську приказку.

У цьому контексті доволі химерне враження справляє стаття Анджея Ломановського у найвпливовішій в Польщі „Газеті виборчій" під назвою „Залишається надія". За своїм обсягом — це найбільша публікація про візиту Ганни Сухоцької до Києва, за своєю тональністю і загальними висновками — цю публікацію можна назвати найпесимістичнішою. „Був то найневдаліший візит, який будить, проте, велику надію", — закінчує свій репортаж із Києва А. Ломановський.

Про підстави для тої „великої надії" ми можемо лише здогадуватися, тим часом як „невдаліть" візити з'ясовується у тексті доволі докладно — від поломки літака в Києві, через що за пані прем'єр-міністром довелось присилати запасний літак із Варшави і до нерозважливої візити в Софію Київську та Києво-Печерську Лавру, контрольованих колишньою РПЦ без аналогічної візити до Володимирівського собору — осередку УАПЦ.

Для справедливости зразу зазначимо, що стаття не має якогось програмово-антиукраїнського спрямування, є вона радше не вельми вдалим пошуком „сенсаційности" і, правдоподібно, прихованим зведенням міжпартійних рахунків усередині самих польських політичних еліт. Прикро, однак, що об'єктом для цих „вправ" стає така доволі тонка й делікатна матерія, як польсько-українські стосунки.

Так, говорячи про гіпотетичний намір прем'єр-міністра відвідати Львів, А. Ломановський пише: „Українці не на жарт злякалися цього наміру. У місті Лева доволі сильні ресентименти щодо Польщі й націоналістичні настрої, місто є базою більшості крайньо правих організацій. Щоденно відбуваються там якісь маніфестації... Тільки того ще бракувало українцям, аби в той казан киплячої смоли впала польська прем'єр-міністр. Та що поробиш, бажання гостя — закон для господаря. Отож до Львова послали заступника шефа української служби безпеки полковника Горбатюка, який особисто очолив місцеву СБ. На щастя, по досить драматичних розмовах і погрозі цілковитого зриву візиту польська сторона погодилась обмежити своє перебування Києвом".

Не торкаючись тут реальних намірів Г. Сухоцької щодо Львова, „драматичних розмов" і „погроз", про які ми знаємо не більше, ніж А. Ломановський, звернемо лише увагу на той вельми, специфічний образ „Львова" і „українців", що постає з наведеного вище пасажу — образ ближчий до сенкевичівських романтичних візій козаччини, аніж до реального міста і його реальних мешканців, що їх ми, наважуся стверджувати, знаємо таки трохи краще, хоч, як і А. Ломановський, аж ніяк їх не ідеалізуємо. Є, безумовно, у Львові і згадані „ресентименти", і „крайньо праві організації", і навіть „маніфестації" часом трапляються, хоч і не щодня й навіть не щотижня...

Але кожен, хто бував не лише у Львові, гадаю, погодиться, що „націоналістичні настрої" там аж ніяк не сильніші, ніж у Москві чи Варшаві, що „крайньо праві організації" там не чисельніші й не активніші, ніж будь-де у Европі, і що образ „киплячого казана" відбиває радше підсвідомі інтенції журналіста щодо Г. Сухоцької, а може, й інтенції „Газети виборчої" щодо всього польського уряду. Але причому тут ті бідні „українці" і ті львів'яни, яким компартійна преса і так створила добряче зображення упродовж „перестройки".

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Тамара Скорюк

Мистецька виставка Л. Шанти

7-го лютого, в ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто (КУМФ), відбулося відкриття виставки картин Людмили Шанти. Виставка була під назвою: „Тобі, Україно, дарую цю китицю квітів". Людмила присвятила її „Вільній українській державі та її великим меценатам і фундаторам Канадсько-Української Мистецької Фундації Ярославі і св. п. Михайлові Шафранюкам".

Ґалерія була заповнена глядачами, як Роман Вжесневський, голова Дирекції КУМФ привітав гостей та молоду мисткиню Л. Шанту. Попросив мистців Юрія і Нелі Кречковських розпочати програму фортепіяновим дуетом — увертюрою Лисенка до опери „Тарас Бульба". Бадьора, сповнена енерґії музика, була присвячена меценатам ґалерії Ярославі і св. п. Михайлові Шафранюкам.

Мистець Ірина Носик представила Л. Шанту, як чутливу мисткиню, яка любить природу та все, що в ній гарне, сповнене поезії. Це вже сьома самостійна виставка Людмили; вона також брала участь у багатьох групових виставках. Людмила скінчила історію мистецтва та англійську літературу в Торонтонському університеті та завершила студії в Онтерійському коледжі мистецтва.

Л. Шанта привітала англомовну публіку, а тоді коротко подякувала тим, хто її заохочував до творчої праці, хто помагав у підготові виставки, а головно батькам. З радістю привітала мистця Мирона Левицького, якийсь колись її вчив українського мистецтва на курсах українознавства ім. Г. Сковороди. Попросила інж. Ярослава Соколика до слова. Я. Соколик, голова Комітету Українців Канади, відділ Торонто. Він поґратулював М. Левицькому за те, що він на останньому Конґресі КУК у Вінніпеґу дістав „медалю століття", що її Я. Соколик має приємність йому передати. (З нагоди 100-ліття поселення українців у Канаді, на Конґресі вручили 100 медалей найбільш заслуженим українцям, за їхню працю. Багато медалей було „пост мортем").

Юрій Кречковський ще заграв „Прелюдію цісмоль" — Рахманінова і Р. Вжесневський представив д-ра Медвідського, який виступив з коротким словом від Фонду допомоги дітям Чорнобиля", частину бо приходу з картин Людмила і ґалерія КУМФ жертвували саме на цей фонд.

Після такої багатої програми присутні розійшлися — хто „на каву", хто оглядати картини Людмили. Дивлячися на радісні квіти на її картинах — відчувається весна... Тут леґіт ворушить пелюстком делікатного горошку, там весело усміхаються чорнобривці,... там гордий самітній ірис задумався... червоні маки здивовано розглядають світ... Польові лілеї хиляться від краси... Коло 70 картин хвилюють глядача теплом, соняшним усміхом. Здавалось би, що дивитися на 70 картин квітів нецікаво, одноманітно. Та не так у Людмили. Її кожна квіточка — індивідуальність, характер, атмосфера... Навіть назви картин дихають поезією: „Рожеві пелюстки ночі", „Фонтана кольорів", „Замріяна радість", Небесна блакить".

Одна з картин Людмили — „Калина". Коло картини уривок із поезії В. Косовського:

Зоряна калина
І краса і врода.
Символ і безсмертя
нашого народу...

Людмила сама ніжна, як і її квіти в чудово вишитій блюзці з червоними коралями просто просилася на картину коло калини...

Юрій Р. Рибак

ПАТРІОТИЧНИЙ СПОЖИВАЧ

Патріотизм людини виявляється у ревній відданості до батьківщини та до свого народу з готовістю самопожертви. Патріотизм серед американців не обмежується тільки до суто політичного прояву, бо останньо крізь мрячний серпанок добробуту продираються проблиски занепокоєння і осторги. Американський ринок залитий повінню товарів чужої продукції приманює покупну спромогу споживачів... Життя посувається вперед втертим руслом, а економісти вияснюють, що імпорти теж потрібні Америці. Та у практиці воно виходить дещо інакше. Американці, бо купували і купують імпортовані продукти, а багатіє і збагачується ніхто інший як чужинецький бизнес, під час коли американська спільнота завважує, що біднів її буття, скорочується число її підприємств, видовжуються ряди її безробітних, а її державі годі вилікуватись із хронічного бюджетового дефіциту... І диво... Поволі, поволі людина праці усвідомлює собі, що частина її американської мрії є все ж таки сталий варстат праці спертий на сильному фундаменті фінансового забезпечення, що стає наріжним каменем у будові народного добробуту. І це наявне, бо ті, хто працює помагає державі своїми податками, а не є тягарем системи публічної допомоги. Але виявилось, що навіть ті, хто має працю, не завжди сильний фінансово, бо у минулому обтяжив себе боргами, коли то економічна система настирливо заохочувала до „безболісного" закупу на кредит.

Та приходить зміна. Суспільність тверезіє і робить висновок, що звичкою закупів може зміцнити народну господарку... Початок до цього зовсім простий. Треба тільки трішки охоти (надхненної патріотичною ноткою) підтримувати домашні вироби. А поступ помітний, бо покупці щораз частіше перевірюють наліпку на товари на це, щоб впевнитись щодо країни походження. Щоб більше дізнатись про цю наліпку і що за нею скривається помагає книжка п. з. „The Patriotic Consumer — How to Buy American" („Патріотичний споживач — як купувати американське") Ендрю і Мекгіл 218 ст,. 1992 р., яку зредаґували журналісти Ен Ґрент та Белл Биррел. Їхня книжка багата інформацією про первісне походження продукту, бо використано вказівки і поради письменників, дослідників, власників крамниць, продавців, службовців корпорацій, державних урядовців та представників фундацій. Між іншим безпосередньою спонукою до опрацювання цієї теми є саме „Buy American Fundation", („Купуй американську фундацію") з осідком у Абінґтоні, Па. (околиця Філядельфії), основник якої Віліям Линдт є автором вступу.

Для скорого і кращого зрозуміння книжка вживає графічний символ — американський прапор — щоб ототожнити правдиве походження продукту щоденного вжитку. Це конечне, бо причина цьому, що деякі назви фабричних виробів звучать як рідні, а у дійсності користуються закордонною працею та складовими частинами неамериканського походження; або є компанії, що мають фабрики у ЗСА, однак, їхніми власниками є або можуть бути чужинці, які американські заробітки пересилають до своїх країн... Автори застерігають собі, що вони далекі від цього, щоб підносити клич алярму проти протекціонізму чи пак утруднення імпорту, а радше бажають звернути увагу американцям на факт, що сила зміни існуючої економічної ситуації скривається таки у їхньому гаманці або портфелі.

Зміст книжки оформлюється довкола клясичного символу американської мрії

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО ПАМ'ЯТНИКИ

У „Свободі" з 2-го лютого 1993 року появилась нотатка про цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку п. з. „В американському журналі описують цвинтар св. Андрія". В нотатці пишеться про те, як у англомовному журналі „Стон", автор д-р Томас Ґрейс вираховує ряд пам'ятників виконаних мистцями Яковим Гніздовським і „гуцулом Дмитром". Можна поминути ці інформації мовчанкою, бо визначення — це опінія одної особи і нікого ще „визначним" не робить, але все таки думаю, що той хто супроводив автора опису цього цвинтаря повинен бути обережнішим і не давати помилкових інформацій.

Пам'ятник „гуцула Дмитра" (Дмитро Ткачук) складається з елементів: форми, напису і доволі великої розміром картини (6х4 стопи) під заголовком „Ісход". Форму і напис спочилої було накинуто бо вже існу-

(Закінчення на стор. 3)

Микола Горбаль

ЩЕ РІВНІШІ

II

Таке вже обличчя сьогодення: виліплене з поміркованости — і нетерплячки, жертовности — і захланности, любови — і ненависти. І формують сьогодні громадську думку не лиш ті, хто щоранку встає з молитвою за Україну. Отже, зформовані так русла і течії можуть нести благодатну вологу, а можуть стати й згубним потопом. Чи не тому так насторожено вдивляємось у кожну громадську блискавку, вслуховуємось у кожен суспільний рух і звук.

— Ви чули — вчора весь Борщівський Рух і УРП вступили в КУН?" — зателефонували мені якось уже пізно ввечері з Тернополя. (Борщів — районне містечко на Тернопільщині. — Ред.). З голосу особи, яка відмовилася назватися („Ви мене й так не знаєте"), я так і вловив — з ноткою здивування, розгублености, а чи з іронією було це запитання.

Поза сумнівом, ця особа, яка телефонувала, була обізнана, що його респондент сьогодні очолює республіканців Києва і Київщини, що в минулому мав причетність до Борщева і багатьох там знає (оскільки до початку свого дисидентства працював там) — бо чого б це раптом, ні з сього, ні з того серед ночі... Врешті хтось і з якоюсь метою дав йому мій телефон... Позаяк на той час іще не зовсім звикся з новоявленою абревіятурою — тепер чи не щодня з'являються нові громадські утворення, — то слово „КУН" на той вечір нічого ще мені не говорило. Тому (напевне, не дуже доречно) перепитав:

— Куди, куди вступили?

—У Конгрес Українських Націоналістів!

Признаюся, я й справді якусь мить не спромігся на відповідь, поки зі слухавки не змусили: „Ну, що ви на це скажете?"

— „Скажу", що це їхня справа!

На цьому наша розмова закінчилась. А що можна було ще сказати? Хіба я не за те змагав, щоб кожен в Україні мав право створювати громадські чи політичні об'єднання і вступати в будь-які з них? І все таки ця розмова залишила якийсь дивний, ба навіть неприємний осад. Відчувалося в усьому тому якась неприхована інтрига, елемент нездорового протистояння, а може, й гріховної гордині.

Можна б на це махнути рукою (мало кому серед ночі не спиться), та подія в Борщеві не така вже й звичайна, щоб тут же її забути.

Пізніше мав розмову на цю саму тему з депутатом від Тернопільщини Левком Горохівським, з яким доля звела мене свого часу в Мордовських концтаборах. Згодом говорив з колеґою Іваном Польовим, головою республіканців Тернопілля. І знову десь у повітрі зависло — на цей раз чи не лукаве: „Ну, то яка твоя думка з цього приводу?".

Дуже поважаю обох цих моїх краянів за негасливу працездатність на національній ниві. Тож хоч і з запізненням, але врешті зібрався на свою „думку з цього приводу".

Я й справді трохи обізнаний із політичними процесами на Тернопільщини. Знаю про міжконфесійні негаразди і знаю, ким вони інспіровані. Знаю, що Тернопіль як місто проґресивної молоді та інтеліґенції обрало депутатську Раду міста у більшості своїй демократичну. А оскільки колгоспно-кріпацька система і в Галичині виплодила своїх февдальчиків, то обласна рада у більшості своїй представляє саме їхній плян. Але там, де свідомі громадяни в районах зуміли структурно об'єднатися і протиставити себе комуністично-колоніяльній адміністрації, при певній наполегливості вони перемагали. Переміг і Борщів.

Там була найчисельніша в області організація УРП, і разом із Рухом вони домагалися цих успіхів.

У Тернополі також свого часу під натиском УРП та Руху було знято голову обласної Ради — представника від комуністів — та обрано демократичного представника. Він же обійняв і посаду лідера Руху на Тернопільщині. Але бути висунутим від демократів і бути демократом за переконаннями — не те саме і це не так-то легко.

Раптом виявляється, що хтось може тобі вказати на недоліки, хтось — розкрити неблаговидний вчинок, з'ясовується, що за таких умов зовсім не є бажаними інші точки зору, тим паче — інші партії. А коли подібні тенденції (мати собі власну партію) почалися і на вершині республіканського Руху, мовляв, мій Рух — сам собі партія і не треба нам інших партій у Русі, то п. Бойкові і самою долею велено мати собі власну слухняну партію, а всіх, решту з Руху повиганяти.

У Борщеві не схотіли з цим погодитися. Не хотіли ділитися, не хотіли сваритися. Тож, як кажуть, ні вашим, ні нашим — і всі гамузом перейшли в КУН. Ну, що ж. Нехай. Лиш би Україні було від цього краще.

І все таки, чому в КУН?

Припустимо, Рух мав свої неприємності з п. Бойком, але при чому тут УРП? Партія, започаткована ще з правозахисного руху сімдесятих років, із певним досвідом політичної боротьби, пройшла випробування репресіями, з чіткою програмою на розбудову незалежної держави. З чим же незгідні борщівці? Чи не притаманне і тут те саме: хоч ви, лук'яненки, горині, горохівські, горбалі і рівні, але ми тут у Борщеві „ще рівніші". Щось-таки від цього тут є

І коли голова Тернопільської обласної організації УРП якось аж розгублено запитав: „Що ж робити у Борщеві?", я цілком впевнено відповів: „Іване, я знаю цей край — варто, щоб до УРП в цьому районі прийшло кілька десятків негаласливих, інтеліґентних, поважних людей — і державотворча робота там піде ще краще".

А тепер мої міркування щодо КУНу. Поза сумнівом, до двох десятків партій в Україні додасться ще одна. Добре це, чи погано — не беруся судити.

Оскільки більш-менш активна частина суспільства в нашій країні вже заанґажована в громадські структури, то КУН, очевидно, формуватиметься за рахунок відриву людей від уже існуючих (зрозуміло, не від комуністичних і зросійщених). Добре це, чи погано? І загалом, чи є потреба відтворювати наново політичну структуру, яка вже зіграла свою належну історичну ролю?

Часом доходить до курйозів, коли політичні реалії п'ятдесятирічної давнини бездумно накладаються на сучасні процеси.

Закінчення буде.

У св. п. д-ра М. Наболотного

Св. п. д-р Михайло Наболотний

25-го грудня 1992 року невмолима смерть вирвала з наших рядів лікаря-анестезіолога д-ра Михайла Наболотного. Спочатку він був членом Українського Лікарського Товариства в Чикаґо, а після емеритури в 1982 році переїхав на Фльориду, де і помер.

Михайло Наболотний народився 30-го січня 1912 року в селі Семенів на Теребовельщині в селянській родині Якима і Катерини з Понятишиних Наболотних.

Гімназію закінчив матурою в 1930 році в Рогатині, а медичні студії — в 1945 році у Карловому університеті в Празі.

Після Другої світової війни опинився в Німеччині, де в 1946—1949 роках працював хірургом в Ді-Пі лікарні в Ашафенбурзі.

В 1947 році одружився з лікаркою Тамарою Шемчук, з якою потім еміґрував до Америки. Тут він відбув свій інтершіп (1950—51 рр.) у Барнет Меморіял лікарні в Пітерсоні, Ню Джерзі, та два роки (1951—53) шпитальної практики в Семсон Меморіял лікарні в Ґлясґові, Кентакі.

В 1953 році переїхав до Чикаґо, де в 1953—56 рр. відбув спеціялізацію з анестезіології в Монт Сайна лікарні.

Від 1956 року працював керівником відділу анестезіології у Форкош Меморіял лікарні аж до емеритури в січні 1982 року.

Під час емеритури переїхав з родиною до Венеції на Фльориді. Тут і помер несподівано 25-го грудня 1992 року, мабуть, на пульмонарну емболію.

Залишив у смутку дружину д-р Тамару, сина Михайла, лікаря-інтерніста, і дочку Галю, д-р психології, внуків та дальшу родину і приятелів. Парастас і Панахиду відправив о. Форостій у Веніс на Фльориді.

Похоронні відправи провів о. монсеньйор Володимир Білинський у заведенні Музики, а потім в середу, 30-го грудня, в українській католицькій церкві св. Йосифа в Чикаґо. Тіло покійного спочило на українському цвинтарі св. о. Миколая, де від Українського Лікарського Товариства попрощав його автор цих рядків.

Д-р Павло Пундій

Патріотичний...

(Закінчення зі стор. 2)

себто типового американського дому. Книжка супроводить читача крізь увесь дім і робить інвентар коло 150 продуктів. Тура починається від кухні, бо це є центр активности, „серце і душа дому, що віддзеркалює наш (американський) особистий смак, так само як інша кімната... Кухня — це неформальне місце зустрічі для рідні і приятелів". А скільки тут нагод для виміни думок та ідей — один Господь знає!... Мабуть, таки найбільш розголосу у світі здобула типічна американська кухня, модель якої у 1959 році був на виставі у Москві. Тут саме Ричард Ніксон звів гостру політичну дебату з Нікітою Хрущовим... І здається, що коли б так порівнювати кухню з тих часів із сьогоднішньою не можна б вийти з дива скільки ж влаштування і виряду продукується нині менше або зовсім нічого у ЗСА. А це ж має вплив на існування індустрії, бо кожного року американці купують нові речі до дому, між якими є 7 мільйонів електричних грінників, така сама кількість холодильників, 10 мільйонів мікрохвильних печей, дещо більше машинок до кави, а ще більше пилососів; до цього додаймо велику кількість посуди накриття долівки та врешті харчу. Та на цьому не кінчається, бо у вітальні, спальні, купальні чи гаражі знайдеться ще багато краму до зміни чи доповнення... А тепер подумаймо, що коли б так закуплено увесь потрібний товар тільки „Made In USA" то це з певністю зменшило б безробіття не на сотні тисяч, а на мільйони душ!

Американський добробут — це частина буття нашої етнічної групи, що сильно сплітається з економікою ЗСА і тому аж проситься сприяти проявам її оздоровлення і відбудови. Правда, українська етнічна група своїм фінансовим потенціялом — це краплина води у американському морі. Але як море складається з краплин води, так і ЗСА — з безліч камінців етнічної мозаїки... Тяжить на нас, як споживачів, ще інша відповідальність, а саме підтримувати підприємства виробів та послуг, фінансові установи та професіоналістів, які своєю жертвенністю та щедрістю збагачують наше зорганізоване життя у країні можливостей, оптимізму і вияву патріотизму.

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

вав. Картину виконав я і незважаючи на це, що форма граніту і скромний напис, самого пам'ятника не компромітує, то коли б мені було дано цю можливість я вибрав би зовсім щось іншого.

Коли вже при цій темі, уважаю за відповідне звернути увагу правлінню цвинтаря, щоб не допускати до дешевих дуплікацій. Картина „Ісход" появилась на тому ж цвинтарі в копії у багато меншому вимірі, що не має цієї сили, як велика, і з помилками у рисунку. А як появиться більше таких копій і не буде можна за якийсь час встановити оригінальности, це зробить всі пам'ятники з тою картиною безвартісними. Звичайно, „патентів" на пам'ятники ніхто не отримує і все залежить від чести людини, але варто було б затримати оригінальність от хоч би тих пам'ятників, яких визначив автор цього опису. Відомо, що перед спорудженням пам'ятника, правління цвинтаря мусить потвердити проєкт. Це саме дає можливість якоїсь бодай малої контролі.

Богдан Титла,
Такаго, Н. Й.

ЗУСТРІЧІ З КОБЗАРЯМИ УКРАЇНИ

XIII

Викладач Рівенської музичної школи кобзар Анатолій Грицай і М. Чорний-Досінчук.

Понад сорок років творчої праці віддав бандурі 60-літній Анатолій Грицай з Рівного. Але бандура то вже такий інструмент, що повністю присвятивши себе йому, людина не може не працювати для відродження і утвердження духовности українського народу. Бо як тризуб є символом нашої держави, так бандура є символом її культури. Тож і виходить, що кобзар Грицай більшу частину свого життя віддав Україні, утвердженню її незалежности. І в часи „відлиги" та стаґнації він кожен день своєї праці вкладав у її вільну майбутність. Продовжуючи славні традиції кобзарів минулого, він спокійно і розважливо, але постійно і наполегливо сіє навколо себе зерна добра, які неодмінно виростають жагою свободи, свободи Батьківщини, яка немислима без внутрішньої свободи особистости. Саме таке розуміння свободи Анатолій Грицай прищеплює своїм учням. А з Рівенського музичного училища він випустив їх вже понад 70. І понесли вони на струнах бандур кобзарську ідею на всій Україні. Його учнів можна зустріти в Києві і Львові, в Миколаєві і Полтаві, в Кривому Розі і Чернівцях, у Вінниці, Черкасах, Рівному... Вони вже самі позакінчували вищі учбові заклади, стали його колеґами. І учитель не соромиться, не гордує обмінюватися з ними досвідом, пам'ятаючи, що справжній учитель той, хто благословляє з радістю учня, котрий переріс його в майстерності. І він гордий тим, що його вихованці вже мають своїх учнів.

Завдяки саме таким подвижникам як Грицай, в найтяжчі роки не переривався поступ бандури по Україні. Вона не тільки не зникла, а й набула нової якости. Зріс рівень виконавства, з'явилося багато ансамблів, капель. В усіх формах бандурного мистецтва, від особистого сольового виконання до керівництва великою капелею, Анатолій Грицай досягає високих мистецьких вершин.

Та Україна знає його не тільки як кобзаря, викладача, керівника колективів бандуристів, але й як поета та композитора. Одна з його пісень говорить про кредо кобзаря:

Давно вже відсурмили журавлі,
І над Чорнобилем зима лютує.
Летить Вкраїна на пружнім крилі —
Невже її ніхто не порятує?
Бандуронько, чи дощ, чи сніг січе,
Великих сподівань звучи хоралом,
Підстав народові своє плече,
Не дай, щоб його душу обікрали!

Так, кобзар Грицай робить все можливе, щоб збагатити душу народу. Бо, як сам він сказав в одному інтерв'ю обласній газеті „Вісті Рівенщини": „Культура — основа поступу і проґресу суспільства. Це нам, нарешті, повинно стати зрозумілим. Без цього дороговказу ми знову забредемо на манівці. Ще на одну помилку у нас немає права. Бог чи доля зглянулись над Україною і посилають нам, може, останній шанс на державотворчість. Не упустімо ж його! Наголошую: опорою у цій нелегкій роботі найперше нам прислужиться культура. Без бандури останній не мати свого національного обличчя, а без національної культури не буде й України.

Новий час вдихає нові сили і в кобзарське мистецтво, надає йому нової снаги та додає відчуття історичної відповідальности усім його працівникам, усім — від учнів дитячих музичних шкіл до професорів консерваторій, від невмілих аматорів — до народних кобзарів, увінчаних славою і шаною. Кобзарство — не розвага, а служіння національній ідеї".

І Анатолій Грицай служить їй вірно.

Микола Чорний-Досінчук

В АДДІС-АБАБІ, СТОЛИЦІ Етіопії, проходить 57-ма сесія Ради міністрів країн — членів Організації африканської єдности. На ній випрацювано плян створення загальноафриканських збройних сил швидкого реаґування. Заступник генерального секретаря організації Агмед Гаґтак підкреслив, що учасники сесії прийняли це рішення, хоч здавали собі справу з того, що нема відповідних коштів. На наступній сесії, яка відбудеться в червні цього року в Каїрі, буде обговорено склад командування багатонаціональним воєнним контингентом, а також способи поліпшення фінансової ситуації в Організації африканської єдности.

АМЕРИКАНСЬКА ФІРМА Вестінґгауз Електрік Корпорейшен з осідком у Піттсбурґу виграла 300 міл. дол. контракт від Об'єднаних Арабських Еміратів. Завданням американської фірми є вмонтувати команду та контрольну систему для протилетунської оборонної сітки Об'єднаних Арабських Еміратів, які від часу Іракського нападу на Кувайт хочуть себе забезпечити від чогось подібного у майбутньому.

Сходини в честь св. п. о. Я. Лесіва

Дня 6-го жовтня 1991 року згинув у підготованій большевицькими аґентами автомобілевій аварії біля Болехова на Прикарпатті великий український патріот, борець за повноцінний розвій УГКЦ, уособлення незнищимого духа людського і провідник правди о. декан Ярослав Лесів. Жмут світла на його мученицьке життя кинув Олесь Дяк на зустрічі із українською громадою Лос Анджелесу 7-го лютого ц. р. Олесь Дяк випускник Івано-Франківського технікуму фізичної культури та філологічного факультету Львівського Державного Університету ім. Івана Франка, поет, музикант і композитор.

Св. п. о. Лесів, так як і інші українські інтелектуали карався по совєтських ґулаґах. Там він побив сумний рекорд голодівки: 192 дні. В тюрмах писав поезії. Його вірші по його смерті появилися в збірці під назвою „У небі пісня обірвалась". Це мініятюри, прості формою, багаті на прозорі метафори, із природнім ритмом. Його поезія „пливе, як молитва, як подих душі" — писав Євген Сверстюк. Спільною прикметою його поезій є те, що він не шукає пімсти за кривду, яку йому робили. Він не піддався розпуці. Читаючи його поезії, відчувається глибинна духовна традиція стоїцизму.

Олесь Дяк перечитав зібраним декілька коротких віршів св. п. о. Лесіва, зокрема „Я родом із зелених гір". У цій мініятюрі бачимо зразок його метафор:

„Карпати — вічний наш Ковчег,
і Україна в муках родить Ноя".

Завзяття і оптимізм у боротьбі з чорними силами віддзеркалює поет у вірші:

„Не вступлюся, рідний краю,
Сам іду на рать ворожу,
Хоч би смертію своєю,
Чорні сили переможу!"

Для порівнання поезії о. Лесіва із поезією В. Стуса, Олесь Дяк відспівав при супроводі гітари „Повернення" Стуса, на власну музику. В програму свого виступу включив О. Дяк також свої пісні легкого жанру: „Жарівка", „Нація", „Пращання" та ін. Всі ці пісні мали виховний характер, мелодика була оперта на давніх мотивах. В цьому є їх велика вартість. Мали ми нагоду почути також і зразок українського „Рок-н-роллу", своєрідної мистецької халтури, яка одначе сповняє серед молоді позитивну функцію як засіб вияву патріотичних почувань. Свій виступ закінчив О. Дяк двома добре виконаними імпровізаціями на сопілці: „Верховина" та „Аркан". Із собою привіз О. Дяк великий вибір копій дереворитів та інших зразків образотворчого мистецтва. Звертали на себе увагу „фігуринки", виконані з чорного матеріялу, за які мистець Бондаренко був нагороджений срібною медалею. Увесь дохід із цеї імпрези призначено на пам'ятник для св. п. Лесіва.

Сходини закінчив подякою прелеґентові та гостям Олександер Річний, голова місцевого відділу УККА, який спонзорував цю вдалу імпрезу.

Ігор Лесик

Підготовляють..

(Закінчення зі стор. 1)

включала ряд сучасних фільмів з України. Подібну програму запляновано на цей рік.

Кандидати до Літньої Школи повинні мати скінчених 19 років або один рік університетських студій. Вони мають подати академічне свідоцтво, рекомендацію від професора і лист, в якому подадуть мотиви свого прагнення записатися на літню програму українознавства. Студентів, які бажають стати учасниками літньої програми вдруге, приймається, якщо вони успішно вив'язалися з минулорічних курсів. Гарвардська Літня Школа Українознавства пропонує прийнятим студентам знижений кошт навчання в сумі 1,200 дол., який покриває вісім кредитів для кожного студента (звичайний кошт за курси в Гарвардській Літній Школі є 2,350 дол.). Всіх кваліфікованих студентів також нагородять додатковою стипендією в сумі 600 долярів, так що оплата за навчання знизиться до 600 дол. Студенти, які бажають мешкати в університетській бурсі, мусять платити за квартиру і харчування; цьогорічний кошт — 1,950 долярів.

Щоб отримати аплікації на літні курси 1993 року або дальші інформації просимо звертатися на адресу: Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, MA 02138. Можна телефонувати: (617) 495-7833, або до бюра ФКУ — (617) 495-7835. Радимо звернутися якнайшвидше, бо місця в гуртожитках і кількість місць на курсах української мови обмежені.

Ділимося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 5-го лютого 1993 р., з волі Всевишнього відійшов у вічність на 70-му році життя
наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО, БРАТ

бл. п.

Станислав Сольські - Володимир Добровольський

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 9-го лютого 1993 р., в похоронному заведенні М. Насевича при Френклін і Бравн вул., Філядельфія, Па., о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 10-го лютого ц. р., о год. 9 30 рано з того ж похоронного заведення до катедри Непорочного Зачаття ПДМ при Френклін вул., а опісля тлінні останки були зложені на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Па.

Залишені в смутку:
в Польщі:
дружина — АННА
син — ПАВЛО з дружиною ЙОЛАНДОЮ
внук — ВІТОЛЬД
в Америці:
сестра — ДАРІЯ з мужем ЄФРЕМОМ РАТИЧ, дітьми і внуками
ЛЮБА з мужем ДЖАНОМ ІНҐРАМ і дітьми
НАДІЯ з мужем АНТОНОМ ШУТКА, сином і внуками
брат — ЯРОСЛАВ зі сином АНТОНОМ
ближча і дальша родина в Америці й Україні

Замість квітів родина просить складати пожертви на Суспільну Службу Комбатантів, Відділ Філядельфія, 1321 W. Lindley Avenue, Philadelphia, PA, 19141.

Київські лікарі у Філядельфії

Від 28-го листопада до 12-го грудня 1992 року в Філядельфії перебувала група лікарів, медичних сестер і адміністраторів київських лікарень в рамках програми „Товариство Філядельфія — Київ". Ціллю згаданих відвідин було піднести рівень медичної опіки родопомічних і дитячих лікарень Києва.

Співпраця лікарів Філядельфії і Києва є однією з одинадцять таких програм між лікарями ЗСА і медичними установами новопосталих незалежних держав. Ці програми фінансує Агенція ЗСА для міжнародного розвитку, а ними керує Американський міжнародний Союз здоров'я.

Учасниками медичної співпраці Філядельфія-Київ є медичний центр Пенсильванійського університету, Медична Школа Пенсильванійського університету і лікарня Пенсильванійського університету, Пенсильванійська лікарня і Філядельфійська дитяча лікарня — з американської сторони, і Український Державний Медичний Університет, Київська дитяча лікарня ч. 2 і Київська родопомічна і генекологічна лікарня ч. 3 — з української сторони.

У Філядельфії гості відвідали гінекологічні, обстетричні, неонтологічні і педіятричні приміщення лікарні Пенсильванійського університету, Філядельфійської дитячої лікарні і Пенсилванійської лікарні. Наші гості також відвідали асекураційну компанію НМО (US Гелткер).

Члени київської медичної делегації слухали лекції про розвиток, організацію та фінансування медичних закладів в Інституті Леонарда Дейвіса Пенсилванійського університету, а у школі Вортон при Пенсилванійському університеті вони вивчали принципи керівництва лікарнями.

Д-р Джордж Пекгем, координатор проєкту співпраці в програмі „партнерства" Філядельфія-Київ і асистент декана для міжнародних програм Пенсилванійського університету, заявив, що „партнерство" між двома містами є вже успішним у різних ділянках хоч би тому, що населення Києва і Філядельфії наладнало і затіснило зв'язки.

Д-р Валентин Яценко, заступник декана для дослідів і міжнародних програм Українського Державного Медичного Університету і голова дев'ятичленної київської делегації, між іншим, сказав, що відвідини Філядельфії були цікаві і що місцева українська громада взірцево співпрацювала з їх делегацією. А на думку д-ра Андрія Тершаковця, педіятриста з Філядельфійської дитячої лікарні і зв'язкового з українською громадою в програмі співпраці лікарів Києва і Філядельфії, зустріч і співпраця згаданих лікарів була першим успішним кроком цієї програми, а українська громада Філядельфії, зорганізована довкола Українського освітньо-культурного центру, була дуже допоміжною і у великій мірі причинилася до цього успіху.

Члени української громади Філядельфії і околиць щоденно сповняли функції перекладачів, організували гостинні зустрічі та сприяли гостям транспортом. Укарїнський освітньо-культурний центр організував і координував ці всі заходи. Деякі інші громадські організації також допомагали, або співпрацювали, а зокрема Злучений українсько-американський допомоговий комітет.

Під час перебування згаданих лікарів у Філядельфії слідуючі особи виконували функції перекладачів, або надавали транспорт: д-р О. Біланюк, інж. М. Борецький, Т. Галушка, О. Гевка, д-р П. Гевка, А. Геврик, д-р Є. Ґіль, інж. Б. Захарчук, З. Захарчук, д-р Л. Заїка, В. Качай, інж. Ю. Крижанівський, Р. Ласовська, Х. Мартинович, д-р Є. Новосад, Р. Олеарчик, Н. Оранська, М. Сверстюк, Л. Сіра, О. Рудакевич, М. Ставнича, Х. Филипович, З. Чорнобіль і д-р М. Шуст.

Київська лікарська делегація мала також змогу відвідати Вашінгтон, де зустрічалася з урядовцями Федеральної агенції міжнародного розвитку і міжнародного Союзу здоров'я, як також відвідати Національний інститут здоров'я.

Програма згаданих зустрічей триватиме кілька років і в цьому періоді до Філядельфії прибуватимуть делегації лікарів з Києва на довше перебування ніж тепер. Наступна група українських лікарів прибуває до Філядельфії вже найближчим часом і знову потребуватиме нашої допомоги. І я певний, що вона її одержить.

Методій Борецький

Помер Ю. Гривняк

Щойно дістав я сумну вістку з Лібчіц, недалеко Праги, що мій приятель і друг по перу — Юрій Гривняк відійшов у вічність 20-го грудня 1992 року. Знаю, що в останньому часі він був дуже тяжко хворий.

Юрій Гривняк народився 30-го травня 1912 року у Великім Березнім, Закарпаття. Почав ходити до мадярської школи, бо інші в Мадярщині не існували. Тут, як він сам про це пише, згідно із законом міністра шкіл Аппонія, не раз відчув педагогічний середник на своїй шкірі — ради мадяризації. Батько його в 1919 році вернувся з ЗСА з групою тих українців, котрі підписували Акт з'єднання Закарпаття з ЧСР. В 1923 році ціла рідня перенеслася до Йоврі біля Ужгороду, де Юрко почав ходити до словацької школи. Щойно в торговельній академії та в учительській семінарії вчився по-українському. Потім вчителював. Від 1-го жовтня 1936 року до кінця листопада 1938 року служв у чехословацькій армії, а 16-го березня 1939 року мадяри кинули його до концентраційного табору, а потім засудили на !2 років тюрми. Йому пощастило втекти разом з В. Ґренджою-Донським. Ще того самого року він записується на УВУ в Празі. Вже як студент, написав працю про гетьмана Пилипа Орлика. Проф. Дорошенко радив видати цю працю книжкою у видавництві „Пробоєм". На жаль, видавництво ґестапо закрило і праця не вийшла. Цей історичний роман Гривняк ще переправцював і післав на мою адресу з проханням дістати докладну інформацію у видавництвах щодо можливости видання. Я післав цю працю на конкурс, влаштований Союзом Українок Америки 1984 року. Голова СУА Іванна Рожанковська, листом від 15-го січня 1985 року, відповіла мені, що працю „подали під розгляд жюрі". Водночас просила подати ближчі інформації про автора, що я й зробив. Від того часу праця десь „пропала". На мою рекламацію від 14-го серпня 1990 року я не дістав жодної відповіді.

Ю. Гриняк написав ще кілька великих історичних праць, як ось „Український гетьман Зиновій-Богдан Хмельницький, „Історія нашої церкви на Закарпатті", „Краєвий Закарпато-український національний театр". Розвідку про нашу церкву на Закарпатті я дістав вже з Риму, де наші „не мали можливості її використати". Я її післав о. Когутові до Маквілер (Франція) з проханням її використати. Також „пропала". Крім цих більших праць, Ю. Гривняк написав багато коротших та статтей про наших науковців, як ось про винахідника променів Х — проф. Івана Пулюя, про математика Кулика, хеміка Івана Горбачевського, про Миколу Лисенка та багато-багато інших. Всього вийшло до 250 статтей в різних часописах.

В 1951 році чехо-словацький комуністичний режим післав Гривняка на мануальну працю до цегельні, де він „каторжив" до 1972 року, цебто до своєї пенсії. У вільних хвилинах працював науково. За це все Юрій Гривняк заслужив собі пошану від людей, дяку від українського народу.

Вічна йому пам'ять і слава!

Другові Юрію Гривнякові — in memoriam!

Прийшла ось вістка сумовита,
прийшла ось вістка пресумна,
що Ти вже з земської орбіти
злетів у вічність...
Лиш луна —
твоїх терпінь і праці, злиднів
і успіхів, а теж невдач
лишилася ось тут, в родині,
а з нею біль важкий і плач.

У друзів всіх та у знайомих
лишився смуток й почуття
важкої втрати у цім зломі
твого так плідного життя.
Воно дало так щедрі плоди
культурі нашій, хоч не все
знав оцінити дух народу, —
твій труд хосен нам принесе...

Усе, що Ти лишив, мій Друже,
знайдесь у чесних раз руках
і хтось пізнає і затужить
думки твої пустить на шлях...

Спочинь спокійно, Незабутній,
там, де немає ворогів,
ані тюрем, ні людських трутнів,
лиш спокій та ангелів спів...
Прийми від Бога нагороду
бо від людей Ти не дістав,
хоч Україні і народу
Ти все своє життя віддав.

Спокійно спи, бо Україна
не забува своїх синів.
А Ти ж її цінна дитина,
за неї бивсь Ти і терпів.

У дружнім колі на чужині
хай вічна пам'ять пролуна
й озвесь відлунням в Україні!
Вона ж бо Мати нам одна!

Шерне, 18-го січня 1993. **Михайло Качалуба**

Американсько-українська виставка в Лас Вегасі

Перша американсько-українська міжнародна виставка відбулася в Лас Веґасі у грудні минулого року. В ній взяло участь понад 150 представників підприємств стейтових і приватних, а організаторами її були група АМЮК із Сан Франсіско і Українсько-Американський Дім Торгівлі у Києві. Допомогли у проведенні виставки Департамент торгівлі ЗСА і Верховна Рада України, а координатором був Дж. Спарґо з Вірджінії. У програмі виставки, яка тривала чотири дні, були не лише виставлені зразки і проєкти товарів, але також ряд доповідей на тему торгівлі з Україною і виміни товарів та можливості бизнесу в Україні. Інформації про Україну подав Антін Маковей, заступник міністра зовнішніх справ і торгівлі України. Далі були доповіді про майбутні податки для чужих підприємств, про туризм і ринок збуту в Україні і про рільничі багатства України. Першу серію доповідей гостей з України закінчила Берил Блекер з Департаменту торгівлі ЗСА, а відтак присутні мали право ставити питання на теми, що їх цікавили.

На жаль, українські доповідачі говорили російською мовою виправдуючись, що на місці немає перекладачів з української на англійську мову.

Того самого дня відбувся ще семінар про приватизацію в Україні, в якому взяли участь як американські, так і українські доповідачі. Вдалою була доповідь про спортове приладдя, що його виробляє фірма „Кріспо" в Києві, тим більше, що була виголошена англійською мовою та не потребувала перекладача. Того ж дня найбільш успішно говорив член Верховної Ради України Анатолій Матвієнко, який з'ясував можливості приватизації і вкладу в неї неукраїнських підприємств. Останнім того дня виступив Олександер Ваттс від дорадчої групи із Фльориди, який розпочав доповідь українською мовою, але, вибачаючись, перейшов на англійську, бо було багато неукраїнських слухачів.

Другого дня виставки відбувся семінар на тему розвитку спільних підприємств і компаній, в якому знову були доповідачами українські та американські учасники. Тут порушено питання про розвиток торговельного пляну з точки бачення американського консумента та індустрії, про поширення продуктів з України в ЗСА, а в кінці про правні вимоги бизнесу між Україною і ЗСА. Ця остання частина була найменш зрозуміла для слухачів, тому що через правничі терміни перекладачі не могли їх добре передати, а тому і слухачам не все було ясне. І тут представники України говорили російською мовою, яку часом можна було краще зрозуміти, навіть знаючи лише українську, ніж англійський фальшивий переклад. На закінчення дуже добре з'ясувала правничу ситуацію Морін О'Браєн, яка репрезентувала свою правничу фірму. Вона остерігала слухачів, щоб ніколи не підходили до бизнесів в Україні з романтизмом, а радше на підставі відповідних документів.

Останній день конференції був присвячений товарообмінові і був вийнятково цікавий завдяки з'ясуванню ситуації представників Департаменту торгівлі. Останні доповіді семінару торкалися банкових проблем і можливостей дальших точніших інформацій.

В загальному конференція була потрібна і важлива, хоч бракувало її технічного подання. Коли в майбутньому відбудуться подібні конференції в ЗСА, вони повинні бути в такій околиці, яка доступна більше для бизнесу і для членів української діяспори. Цим, однак, зроблено добрий початок для кращого розвитку повної економічної незалежности України, шлях якої є довгий та втомливий.

Богдан Рекшинський

„Ікар" щасливо прибув додому

Очевидно, читачі пам'ятають вміщений у „Свободі" з 11-го липня 1992 року репортаж про прибуття до Ню Йорку українських човнів — вітрильника „Товариш" і яхт „Ікар" та „Маєстро", які взяли участь у морській параді з нагоди 500-річчя відкриття Америки Христофором Колюмбом. А цими днями на адресу голови Українського Народного Дому в Ню Йорку надійшов лист з причорноморського міста Миколаєва, з якого довідуємося про щасливе закінчення мандрівки „Ікара":

„З глибокою вдячністю повідомляємо Вам і Вашим колегам, що яхта „Ікар" з усім своїм екіпажем після тривалого і складного плавання в Атлантичному океані щасливо повернулась додому. Миколаїв зустрічав її захоплено. Радіо та телебачення широко висвітлили цю подію.

Про плавання і знайомства з представниками української діяспори капітан Б. Немиров доповів на зустрічі міській Раді із заступником голови Верховної Ради України. Заходи щодо проведення цього плавання, яке мало за мету пронести прапор України в складі флоту гранд-регат „Колумбус-92", закінчилися 1 жовтня 1992 року в місті Каневі біля могили Т. Шевченка. Тут покладено квіти, а прапор, який ви бачили на щоглі яхти і який був освячений тут же перед початком плавання, передали на вічне зберігання Музеєві Т. Г. Шевченка. Водночас Музеєві передано вимпели гранд-регати, які яхта „Ікар" несла в плаванні, і кришталеве яблуко, що його вручив капітанові посадник міста Ню Йорку.

Сподіваємося на розвиток зв'язків, співробітництво, взаєморозуміння.

Щиро бажаємо доброго здоров'я, хай Вам щастить у всьому!

Хай живе незалежна Україна!"

Заступник голови Миколаївської міської Ради

Т. І. Бугаєнко

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 27-го ЛЮТОГО 1993 р.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва „Українська Січ" 170-го Відд. УНС о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 90-96 Фліт вул. На порядку звіти та вибір управи на 1993 р. Управа запрошує усіх членів взяти участь у зборах. — Й. Зубрицький, гол., В. Білик, секр.